

DEHEN TA' ĠEMEL

Ramel, ramel, ramel : kull fejn tixhet għajnejk ramel. Ramel safrani, qisu baħar tad-deheb imewweg jikwi taħt ix-xemx ta' nofs-inhar sa fejn fl-aħħar donnu jithallat mal-ikħal safi tas-smewwiet fix-xifer tax-xefaq. Fil-bogħod, min-naħa ta' ftit għerejjex, li kienu mgeddsin ma dwar nixxiegħa żgħira, kienu gejjin erba' iġmla midfuna taħt tagħbija xaqaq u hwarwar tal-Vant li kienu qegħdin iġorru lejn belt fil-qrib. Kienu strielju xi saġhtejn hdejn dak l-ilma safi li, wara li jiċċarċar ma' ftit blat safrani kien jintilef qalb ir-ramel, imbagħad qajmu l-iġmla tagħhom, u reġġu qabdu triqthom.

Ma kienx ilhom mixjin wisq, meta tfajjel ta' xi hdx il-sena li kien riekeb fuq il-hodba ta' wiehed mill-iġmla għajjat lir-raġel li kien qiegħed isuq, u b'lehen imbezża qallu—Missier, qiegħed iħares lejja ikraħ, il-ġemel.—U tassew; għax kultant dak il-ġemel kien idawwar kemm kemm rasu, u jitfa' fuqu ħarsa li ma tgħidx li kienet ta' bhima.

—Għamiltlu xi haġa!—staqsieh l-għarbi, li kien imdaħħal ftit fiż-żmien.

—Jien ma naf li għamiltlu xejn. Biss, l-ewwel, meta konna hdejn il-għajn għad-dell tas-siġar tat-tamal jien u hija Maħdi konna qed nirraġġaw flimkien, u jien tfajt ftit ilma lil hija u lqatt il-ġemel li kien qiegħed jistrieħ għad-dell.—

Dak il-għarbi, meta sema' hekk waqqaf l-erba iġmla, niżżel lil ibnu, u rikkbu fuq il-ġemel ta' wara; f'loku sejjaħ lit-tfajjel li kien fuq dal-ġemel ta' l-aħħar.

U, kultant xi tfaqqija ta' xi frosta il-karwana reġġet għal trieqtha fuq dik il-wilġa tikwi ta' ramel.

Kien wara nofs inhar, mita f'bitħa ta' lukanda tal-Kajr daħlu erbat iġmla kollha mgħobbija. Is-sikta tal-mewt li kienet mifruxa ma kullimkien għabet minnufih: il-lukanda ntliet bil-għajjat maħtuf tal-Għarab, li, wara li niżżlu għarkobtejhom l-iġmla tagħhom bdew iħottuhom u jigġerrew l-hawn u l-hemm mal-wisa' kollu tal-bitħa.

Kien tassew fihom x'tara dawk l-iġmla, bil-ħarsa ħiemda tagħhom idawru bil-mod il-mod rashom issa l-hawn u issa l-hemm, u kultant ixommu il-balal tal-ħwejjeg u affarijiet oħra mifruxin mal-art li l-għarab kienu ħattew minn fuqhom. Il-għarab imgeżwrin fil-gvieret bojod tagħhom, wara li ħattew kull ma kellhom, daħħlu l-ġmula fl-imqawel, u marru fil-kmamar li tal-lukanda kien hejjielhom biex jistrieħu mit-taħbit tas-safra.

Iżda wiehed minnhom, meta daħal, sejjaħ lil ibnu, u—Inza hwejġek, qallu, u ilbes dawn—, fil-waqt li newwillu tibdila hwejġeg oħra. Ibnu għamel kif qallu missieru; dan mela dawk il-hwejġeg bit-tiben li sâb hemm imgeddes f'rokna. Min-naħa ta' l-għonq daħħal biċċa ċarruta u geżwirha b'sura ta' râs; inbagħad ħa biċċa ħabel minn ħżiemu, u minn tarf wiehed rabat lil dik ix-xbiha ta' tifel minn qaddu. It-tifel qagħad il-ħin kollu iħares lejn missieru mistagħġeb b'dak li kien q'ed jagħmel. Missieru râh f'dik il-qagħda, imma ma kellmu xejn; xħin temm, qallu biex imur miegħu, u ħareġ mill-kamra bit-tifel tat-tiben li kien għamel.

L-għarbi, b'ibnu warajh, baqa' sejjer lejn l-imqawel. Xħin waslu, il-missier niżżel minn mal-ħajt żewġ slielem, qegħid-hom mal-ħajt ta' wiehed mill-imqawel, u qal lit-tifel biex jitla' fuq wiehed minnhom fil-waqt li hu tela' fuq l-iħor.

F'dak il-maqjel kien il-ġemel li fix-xagħri kien xeħet dik dik il-harsa fuq it-tfajjel. Kien mixħut donnu ġebła, iserrah ġismu wara l-mixja. L-għarbi ġagħal lit-tfajjel iħares l-isfel bla ma jħalli lil ġemel jarah. Hu, imbgħad, qabad il-ħabel minn tarf wiehed, u bih niżżel ħdejn il-ġemel dik ix-xbiha ta' tifel li kien għamel bil-hwejġeg t'ibnu. Dan minnufih qam b'qabza mill-qagħda ta' serħan li kien fiha, u b'għajta ta' qilla li twaħ-ħax intefa fuqha, u f'ħin wiehed għamilha ċraret.

Meta l-Għarbi ra' dan, —Eh, qallu bil-herra, hekk mela kont tagħmillu kieku kien ibni—. Għal għajta ta' sidu, il-ġemel ħa ħasda; waqaf u nstabat ma' l-art mejjet. Hekk kbira kienet id-deħxa li ħa għaċ-ċanfira ta' sidu! L-għarbi dar fuq ibnu u,—ibni, qallu, int li għad tghaddi ħajtek qalb l-iġmla, ara li ma tinbixx lil xi ġemel; dan hu fost il-bhejjem kollha l-iktar li jieħu għalih u jzomm f'qalbu. Meta, aħna u ġejjin beda jħares lejki ikraħ, ma kellux f'qalbu li jagħmel minnek għajr dak li għamel minn din ix-xbiha tiegħek. ED. COLIBRO